

เอกสารอ้างอิง

- เกษม สร้อยทอง. 2535. การทดสอบศักยภาพการย่อยสลายของเชื้อราที่มีคุณสมบัติย่อยสลาย
เซลลูโลสในการผลิตปุ๋ยหมักโดยใช้วัสดุอินทรีย์จากพืช. ว.วิจัยและส่งเสริมวิชาการ
เกษตร. 9(2):37-42.
- กรมพัฒนาที่ดิน. 2531. ปุ๋ยหมัก. กองบริการที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2545. เกษตรที่ดีเหมาะสมสำหรับหอมหัวใหญ่
และหอมแบ่ง. กรมวิชาการเกษตร. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
กรุงเทพ. 29 น.
- กองบรรณาธิการ ว. วิศวกรรมสาร. 2544. ถังหมักปุ๋ยจากขยะอินทรีย์ทางเลือกใหม่ของการ
กำจัดขยะ. ว. วิศวกรรมสาร. 54 (6):105-107.
- ชาติ เขียมไชยศรี. 2542. การจัดการมูลฝอย:ในเอกสารประกอบการบรรยายสำหรับการฝึกอบรม
เชิงปฏิบัติการเรื่อง “การจัดการมูลฝอยและของเสียและของเสียอันตราย” วันที่ 35-31
มกราคม 2542. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. 1-111 น.
- ชุตินันท์ สิริยานนท์ และ สราวุธ พัฒนาพานิชกุล. 2531. รายงานการศึกษา เรื่อง ผักบุงจีน.
ฝ่ายวิเคราะห์ตลาด 2 กองเศรษฐกิจการตลาด กรมการค้าภายใน. 54 น.
- ฉวีวรรณ เหลืองวุฒิวโรจน์ พิทยากร ลิมทอง และเสียงแจ้ว พิริยพจน์ต์. 2544. ผลของ
ปุ๋ยหมักร่วมกับปุ๋ยเคมีต่อสมบัติทางชีวภาพของดินที่มีระดับความอุดมสมบูรณ์
ต่างกัน. ว. พัฒนาที่ดิน. 38(382):29-44.
- ชาติรี ลิธีระประเสริฐ. 2532. ปุ๋ยหมักจากเศษพืช. ว. อุตสาหกรรมสาร. 32(9) : 23-29.
- นภารัตน์ ไวยเจริญ. 2544. การทำปุ๋ยหมักของมูลฝอยจากตลาดสดในเขตเทศบาลนครหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. 204 น.
- นพพร ม่วงแก้ว. 2539. การกำจัดน้ำเสียจากของโรงงานสุราโดยการทำปุ๋ยหมัก. ว. โรงงาน.
14(3):69-74.
- ปรัชญา ชาญญาติ. 2523. เอกสารเผยแพร่กรมพัฒนาที่ดินเรื่องการทำปุ๋ยหมักโดยคลุกเชื้อจุลินทรีย์.
กรมพัฒนาที่ดิน.
- พูนสุข ประเสริฐสรรพ. 2542. การใช้ประโยชน์จากวัสดุเศษเหลือ. ภาควิชาเทคโนโลยีชีวภาพ
อุตสาหกรรม คณะอุตสาหกรรมเกษตร. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 328 น.
- พูนสุข ประเสริฐสรรพ และประกฤติ สุขสวัสดิ์. 2525. การผลิต Single Cell Protein จากน้ำทิ้ง
โรงงานสุรา. ว. สงขลานครินทร์. 4(2):138-143.

- ภาวนา ลิกขนานนท์ และสมศักดิ์ วังใน. 2539. การทดสอบประสิทธิภาพของปุ๋ยหมักที่ผลิตโดยใช้ EM (โบกาฉิ) โดยเปรียบเทียบกับจุลินทรีย์อื่นๆ. วิทยาศาสตร์เกษตรศาสตร์ : สาขาวิทยาศาสตร์. 30(5):121-127.
- มหรณพ วงศ์สวัสดิ์. 2536. การทำปุ๋ยหมักแบบใหม่. ว. พัฒนาที่ดิน. 31(342):18-25.
- มณีวรรณ สุวรรณสะอาด. 2547. ผลของเกลือแร่ต่อการผลิตกรด 5-อะมิโนลิวูลินิกจากแบคทีเรียสังเคราะห์แสงทนเค็มและการใช้เป็นสารเร่งการเจริญเติบโตของพืช. คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 85 น.
- มณีศรี นิกนพันธุ์. 2544. เอกสารประกอบการฝึกอบรมการผลิตผักสดและเมล็ดพันธุ์ผัก (สำหรับเกษตรกร). โครงการฝึกอบรมการผลิตผักสดและเมล็ดพันธุ์ผัก คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2542-2543. 150 น.
- มุกดา สุขสวัสดิ์. 2545. ปุ๋ยอินทรีย์. บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชิ่ง จำกัด (มหาชน). กรุงเทพฯ. 215 น.
- ลัดดา เอกสมทราเมษฐ์. 2543. ชีววิทยาของเซลล์. ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 304 น.
- วรรณดา สนั่นพงษ์ศักดิ์ พิทยากร ลิ้มทอง และเสียงแจ้ว พิริยพจนต์. 2528. การผลิตปุ๋ยหมัก โครงการเร่งรัดปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ กองอนุรักษ์ดินและกรมพัฒนาที่ดิน.
- วาริท หมัดหมาน. 2545. การเพิ่มผลผลิตกรด 5-อะมิโนลิวูลินิกจากแบคทีเรียสังเคราะห์แสงสายพันธุ์กลายและการประยุกต์ใช้ในปลานิลแดงแปลงเพศ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีชีวภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วิทยาเขตหาดใหญ่. 109 น.
- วิภาวรรณ ไตรรัตนานุกูล. 2544. การประยุกต์ใช้เอนไซม์จากเครื่องในรวมปลาทุ่นในการผลิตโปรตีนไฮโดรไลเสตและปุ๋ยน้ำ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีชีวภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. 104 น.
- วิไลลักษณ์ สกฤตกรณา. 2534. ปุ๋ยหมักและการใช้ประโยชน์. ว. เกษตรก้าวหน้า. 6(5):14-16.
- ศักดิ์สิทธิ์ ศรีวิชัย. 2531. ปุ๋ยหมัก. โครงการหนังสือเกษตรชุมชน. กรุงเทพฯ. 71 น.
- ศุภลักษณ์ สัตยสมิพสถิต. 2544. การคัดเลือกและศึกษาอาหารเลี้ยงเชื้อที่เหมาะสมต่อการผลิต 5-อะมิโนลิวูลินิกแอสิดจากแบคทีเรียสังเคราะห์แสง. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีชีวภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. 111 น.

- สมศักดิ์ วั่งใน ภาวนา ลิกขนานนท์ และเย็นใจ วสุวัต. 2539. การศึกษาเปรียบเทียบการใช้ EM และจุลินทรีย์อื่นๆผลิตปุ๋ยหมัก. วิทยาศาสตร์เกษตรศาสตร์ : สาขาวิทยาศาสตร์. 30 (5):110-120.
- สุพจน์ แสงประทุม และสุนทร พูนพิพัฒน์. 2527. การศึกษาการผลิตปุ๋ยหมักโดยใช้เชื้อจุลินทรีย์ร่วมกับเศษอินทรีย์วัตถุเหลือใช้บางประเภทในเขตลาดกระบัง. ว. เพื่อนเกษตร. 11(2):28-35.
- สุพร คุณตะเทพ และเจนวิทย์ กรอบทอง. 2544. การเปรียบเทียบระหว่างเทอร์โมฟิลิกแบคทีเรียกับสารไบโอเนคในการทำปุ๋ยหมักจากวัสดุเศษเหลือทิ้ง จากอุตสาหกรรมอาหารกระป๋องและใบไม้แห้ง. ว. วิศวกรรมศาสตร์. 9 (3):104-107.
- เสียงแจ้ว พิริยพณฑต์ และพิทยากร ลิ้มทอง. 2537. จุลินทรีย์ที่เกี่ยวข้องกับการย่อยสลายและประโยชน์บางประการของการกองปุ๋ยหมัก ในการปรับปรุงบำรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ. กองอนุรักษ์ดินและน้ำ กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ . 48-54.
- อมรศรี ดู่ระพิงค์. 2542. ปุ๋ยหมักจากกากอ้อยคุณภาพที่ดีบ้านโป่ง. ว. ส่งเสริมการเกษตร. 29 (133):19-21.
- อรัญ หันพงศ์กิตติกุล พูนสุข ประเสริฐสุวรรณ เสาวลักษณ์ จิตรบรรจงจิตกุล วีระศักดิ์ ทองลิ้มปี และกัลยา ศรีสุวรรณ. 2537. รายงานโครงการวิจัยการศึกษาวิธีการแยกน้ำมันจากน้ำทิ้งโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มโครงการย่อย : การสำรวจโรงงาน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่.
- อารี กังแฮ. 2536. การผลิตเอนไซม์เซลลูเลสและไซยานเนสจากวัสดุเศษเหลือโรงงานน้ำมัน โดยเชื้อ *Aspergillus niger* ATCC 6275. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีชีวภาพ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. 127 น.
- อุดม โกสีย์สุข. 2537. ผักกินดอกและหัว. ทัพย์สุวิทย์ : กรุงเทพฯ. 38 น.
- Association of Official Analytical Chemists (AOAC). 1990. Official Methods of Analysis. AOAC. Washington, DC.
- Bari, Q. H. and Koenig A. 2001. Effect of air recirculation and reuse on composting of organic solid waste. Res. Conserv. and Recyc. 33:93-111.
- Beal, S. I. 1970. The Biosynthesis of 5-aminolevulinic acid in *Chlorella*. Plant Physiol. 45:504-506.
- Chang, Y. and Hudson H. J. 1967. The fungi of wheat straw compost I: Ecological studies. Microbiol. 50:666-649.

- Chanysak, V. and Kubota H. 1981. Carbon/organic nitrogen ratio in water extract as measure of composting degradation. *Ferment Technol.* 59:215-219.
- Diaz, M. J., Madejon, E., Lopez, F., Lopez, R. and Cabrera, F. 2002. Optimization of the rate vinasse/grape marc for co-composting process. *Process Biochem.* 37:1143-1150.
- Ekind, Y and Kirchmann, H. 2000. Composting and storage of organic household wastes with different litter amendments, II : nitrogen turnover and losses. *Biores. Technol.* 74:125-133.
- Gibson, K. D., Laver, W. G. and Neugerger, A. 1958. Intial stages in the biosynthesis of porphyrins. *J. Biol. Chem.* 70:71-80.
- Hamoda, M. F., Qdais, H. A. A. and Newham, J. 1998. Evaluation of municipal soil waste composting kinetics. *Res. Conserv. and Recyc.* 23:209-223.
- Hassen, A., Belguith, K., Ledidi, N., Cherif, A., Cherif, M. and Boudabous, A. 2001. Microbial characterization during composting of municipal soil waste. *Biores. Technol.* 80:217-225.
- Hoyos, S. E. G., Juarez, J. V., Ramonet, C. A., Lopez, J. G., Rios, A.A and Uribe, E. G. 2000. Aerobic thermophilic composting of waste sludge from gelatin-grenetine industry. *Res. Conserv. and Recyc.* 34:161-173.
- Huang, G. F., Wong, J. W. C., Wu, Q. T. and Nagar, B. B. 2004. Effect of C/N on composting of pig manure with sawdust. *Waste Manage.* 24:805-813.
- Hotta, Y., Tanka, T., Takaoka, H., Takeuchi, Y. and Konnai, M. 1989. Promotive effects of 5-aminolevulinic acid on the yield of several crops. *Plant Growth Regulat.* 22:2, 109-114.
- Hotta, Y., Tanaka, T., Takaoka, H., Takeuchi, Y. and Konnai, M. 1997. New Physiological effects of 5-aminolevulinic acid in plant : the increase of photosynthesis, chlorophyll of content and plant growth. *Biosci. Biotech. and Biochem.* 61(12): 2025-2028.
- Jahn, D., Verkamp, E., and Soil, D. 1992. Glutamyl-transfer RNA: a precursor of heme and chlorophyll biosynthesis. *TIBS.* 17:215-218.
- Jordan, P .M., Cheung, R. P., Sharma, R. P. and Warren, M. J. 1989. A cyclic intermediate, 2-hydroxy-3-aminotetrahydropyran-1-one(HPT) as a precursor for 5-aminolevulinic acid in greening barley. *Tet. Lett.* 34:1177-1182.

- Jordan, P. M., 1990. Biosynthesis of 5-aminolevulinic acid and its transformation into coporphyrinogen in animal and bacteria. In H. A. Dailaey (ed.), Biosynthesis of heme and chlorophylls. McGraw. Hill Publishing Company, New Yook. 59:89-96.
- Keeling A. A., Cook J. A. and Wilcox A. 1998. Effects of carbohydrate application on diazotroph populations and nitrogen availability in grass swards established in garden waste compost. *Biores. Technol.* 66:89-97.
- Kulcu, R. and Yaldiz, O. 2004. Determination of aeration rate and kinetics of composting some agricultural wastes. *Biores. Technol.* 93:49-59.
- Laing, C., Das, K. C. and McClendon, R. W. 2003. The influence of temperature and moisture content regimes on the aerobic microbial activity of a biosolids composting blend. *Biores. Technol.* 86:131-137.
- Lascells, J. 1956. The synthesis of porphyrins and bacteriochlorophyll by cell suspensions of *Rhodobacter sphaeroides*. *Biochem J.* 62:7893.
- MacGregor S. T., Miller F. C., Psarianas K. M. and Finstein M. S. 1981. Composting process control based on interaction between microbial heat output and temperature. *Environ. Microbiol.* 41:1321-1330.
- Mahlia, T. M. I., Abdulmuin, M. Z., Alamsyah, T. M. I. and Mukihlishien, D. 2001. An alternative energy source from palm wastes industry for Malaysia and Indonesia. *Energy Conversion and Manage.* 42:2109-2118
- Negro, M. J., Solano, M. L., Ciria, P. and Carrasco, J. 1999. Composting of sweet sorghum bagasse with other wastes. *Biores. Technol.* 67:89-92.
- Nelson, N. 1944. A photometric adaptation of the Somogyi method for the determination of glucose. *J. Biol. Chem.* 153:375-380.
- Poincelot R. P. 1974. A scientific examination of the principles and practice of composting. *Compost Sci.* 15:24-31.
- Prasartsan, S. and Prasartsan, P. 1996. Biomass residues from palm oil mills in Thailand : An overview on quantity and potential usage. *Biomass and Bioenergy.* 11:357-395.
- Rebriz, C. A., Juvik, J.A. and Rebriz, C.C. 1988. Photodynamic insecticides. I. Concept and phenomenology *Pesticide Biochem. Physiol.* 30:11-27.

- Roy, C. B. and Vivekanandan, M. 1998. Role of aminolevulinic acid in improving biomass production in *Vigna catjang*, *V. mungo* and *V. radiata*. Biol. Plantarum. 41 (2):211-215
- Sasaki, K., Tanaka, T., Nishizawa, Y. and Hayashi, M. 1987. Production of 5-aminolevulinic acid by photosynthetic bacteria. J. Ferment. Tech. 65(5):511-515.
- Sasaki, K., Tanaka, T., Nishizawa, Y. and Hayashi, M. 1990. Production of herbicide, 5-aminolevulinic acid by *Rhodobacter sphaeroides* using the effluent of swine waste from anaerobic digester. Appl. Microbiol. Biotechnol. 32:727-731.
- Sasaki, K., Tanaka, T., Nishizawa, Y. and Hayashi, M. 1991. Enhanced production of 5-aminolevulinic acid by repeated addition of levulinic acid and supplement of precursors in photoheterotrophic culture of *Rhodobacter sphaeroides*. J. Ferment. Bioeng. 71:403-406.
- Sasaki, K., Facundo, J. M., Nishio, N. and Nagai, S. 1995. Promotive effect of 5-aminolevulinic acid on the growth and photosynthesis of *Spirulina platensis*. J. Ferment. Bioeng. 79:453-457.
- Sasaki, K., Watanabe, K., Tanaka, T. and Nagai, S. 1995. Short communication : 5-aminolevulinic acid production by *Chlorella* sp. During heterotrophic cultivation in the dark. World J. Microbiol. Biotech. 11:361-362.
- Sasaki, K., Watanabe, M. and Nishio, N. 1997. Inhibition of 5-aminolevulinic acid (ALA) dehydratase by undissociated levulinic acid during ALA extracellular formation by *Rhodobacter sphaeroides*. Biotechnol. Lett. 19(5):421-459.
- Sasaki, K., Watanabe, K. and Tanaka, T. 2002. Biosynthesis, biotechnological production and application of 5-aminolevulinic acid. Appl. Microbiol. Biotechnol. 58:23-29.
- Sasikala, C., Ramana, C. V. 1994. 5-Aminolevulinic acid : A potential herbicide insecticide from microorganism. Biotechnol. Prog. 10(5):451-459.
- Sasikala, C., and Ramana, C. V. 1995. Biotechnological potential of anoxygenic phototrophic bacteria II. Biopolyester, Biopesticide, Biofuel and Biofertilizer. 12:45-51.
- Shi, W., Norton, J. M., Miller, E. B. and Pace, M. G. 1999. Effects of aeration and moisture during windrow composting on the nitrogen fertilizer values of dairy waste composts. Appl. Soil Ecol. 11:17-28.

- Suhaimi, M. and Ong, H. K. 2001. Composting empty fruit bunches of oil palm. Malaysian Agricultural Research and Development Institute (MARDI). 1-8.
- Tanaka, T., Watanabe, K., Hotta, Y., Lin, D., Sasaki, K. and Nagai, S. 1994. Formation of 5-aminolevulinic acid under aerobic/dark condition by a mutant of *Rhodobacter sphaeroides*. *Biotechnol. Lett.* 13(3):589-594.
- Thambirajah, J. J. and Kuthubutheen, A. J. 1989. Composting of palm press fiber. *Biol. Wastes.* 27:257-269.
- Thambirajah, J. J., Zulkifli, M. D. and M. A. Hashim, M. A. 1995. Microbiological and biochemical changes during the composting of oil palm empty fruit bunches; effect of nitrogen supplementation on the substrate. *Biores. Technol.* 52:133-144.
- Tripathy, B. C. and Chakraborty, N. 1991. 5-Aminolevulinic acid induced photodynamic damage of the photosynthetic electron transport chain of cucumber (*Cucumis sativus* L.) Cotyledon. *Plant Physiol.* 96:3, 761-767.
- Ye, W. R. and Thomas, S. N. 2001. Microbial nitrogen cycles: physiology, genomics and applications. *Microbiol.* 4 :307-314.